

Komandi partur
*Í komandi tveimum pørtum greiðir
prestakonan Anna Evensen frá livinum á
Viðareiði í 1870-árunum.*

og at hann hevur eisini verið dýrur. Hann heldur, at kanska er tað handilsmaðurin Ryberg, sum hevur skipað fyri saman við einkjuni.

Tað áhugaverda við hesi frásøgn hjá Sverra Dahl er at hann sigur, at grøvin er eitt "gravkamar", og spurningurin er, hvat ið liggur í hesum. Eitt kamar meta vit at vera eitt opið rúm. Hetta vil so merkja, at tað kann vera opið frá gravsteininum niður á kistuna. Verður hugt eftir grøvini, soleiðis sum hon eisini er lýst í umrøddu grein, og sum tað enn sæst, so kundi hetta verið so. Spurningurin er um tað er at bróta gravarfriðin at kanna hetta!

Tað sæst, at tað er einki spart fyri at geva prestinum eitt virðiligt eftirmæli.

Tí eigur steinurin at fáa sín upprunaliga tekst gjørdan av nýggjum. Tíðarinnar tonn hevur beint fyri allari innskrift. Men tá ið teksturin finst, skuldi hetta væl latið seg gjørt, í hvussu partvíst.

Sverre Dahl setti í 1982, fram tað ynski, at hetta skuldi verða gjørt í sambandi við, at tá vóru 200 ár farin, síðani kirkjugarðurin varð tikin í brúk. Tað hendi so ikki.

Um teksturin verður skrivaður á eina grótplátu, sum kann leggjast á gravsteinin, hevði tað neyvan kostað tað stóra. So mikið skuldi kunnað verið gjørt fyri minnið um ein mann, sum hevur havt so stóran týðning fyri Havnina.

Rasmus Jørgen Winther var væl umtóktur

Annars varð sagt um Rasmus Jørgen Winther, at hann var ein nærlagdur, iðin djarvur og heldur strangur prestur.

Prædikur hansara vóru væl umtóktar av kirkjufólkinum flestum.

Eftirmæli hansara hevur tí yvirhøvur verið gott. Men figgindar hevði hann eisini. Tað vóru fólk, sum tóku sær tykni av hansara revsingum og trúgvandi evangeliiboðan.

Ættin og Føroyar

Elsa fór av landinum við øllum børnunum, tá ið Rasmus doyði.

Málningur av Else, konu Rasmus Jørgen Winther

Hon doyði í 1827. Men tey gloymdu ikki Føroyar í ættini.

Í 1988 komu fyra eftirkomarar hjá Winther til Føroya í einum serligum ørindum. Hesir vóru av eini ættargrein, sum var flutt til Svøríki.

Ørindini vóru at lata Havnar Kirkju eitt relieff í sambandi við, at kirkjan gjørdist 200 ár hetta árið. Umframt hetta skuldi tey vitja grøvina hjá forfadirinum. Sosialurin hevði tá eina grein og mynd av teimum á grøvini.

Tann, sum hevur medvirkað til, at henda søgan nú kemur fram aftur, er Eyrith Guttusen Leyni í Havn. Hon var í 2014 á eini vinarbýarstevnu í Esløv í Svøríki. Tá kom hon at búgva hjá Gunhild og Nils Erik Winther, sum er av svensku ættargreinini. Í hesum heimi var nógv tilfar úr Føroyum. Nils Erik greiddi tá eisini frá sambandinum, hann hevði havt við Sverra Dahl, sum kendi hesa søguna um prestin, sum var ættarfaðir Nils Erik. Sverri hevði búð í Sandagerði, sum var fyrsta avrikið hjá Winther.

Nils Erik hevur eisini havt fleiri vinir í Føroyum og var vinur við gamla bispin Eivind Vilhelm. Tað er áhugavert, at eitt samband við Føroyar, sum byrjaði í 1780, skal vera í besta blóma tann dag í dag.

Her við fekst aftur ein frásøgn úr gamla kirkjugarði, sum gevur eitt gott ískoyti til søguna um hetta søguliga pláss.

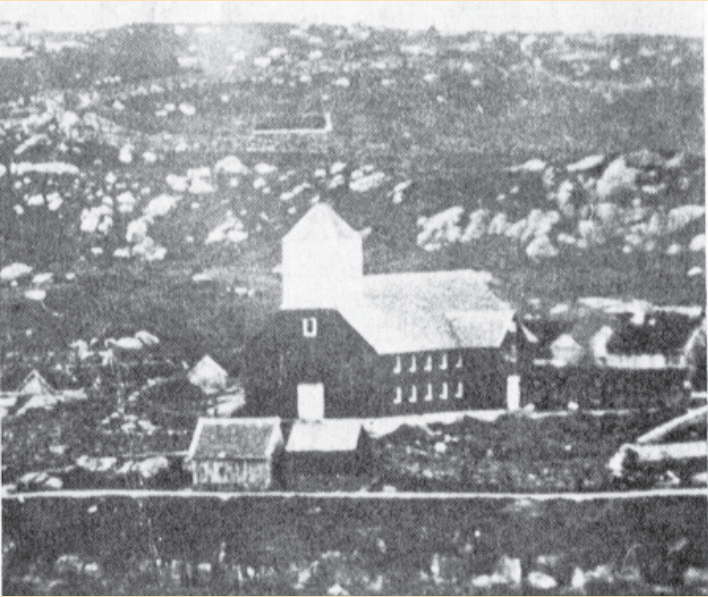
STÓRUR ÁHUGI FYRI KIRKJUGARÐINUM

Tað er stórur áhugi fyri søgu millum fólk. Spurningurin er hvussu søgan kann gerast lættari atkomandi hjá fólki

Tað er eingin ivi um, at tað er stórur áhugi fyri søgu millum fólk. Tað skilst greitt á teimum, sum hava lisið Siðsøguna seinastu 10 árin. Tey eru nógv, sum hava givið til kennar, at hesar greinar hava verið lisnar við stórum áhuga.

Uppgávan er at gera søguna viðkomandi hjá lesarunum. Tað sum lesarum dámar væl er søga um persónar. Allir persónar hava sína egnu serstaku søgu, og tí eru tær eisini ymiskar. Tí ræður um at kunna lýsa søguna á ein slíkan hátt, at lesarin fær áhuga fyri at frætta meira.

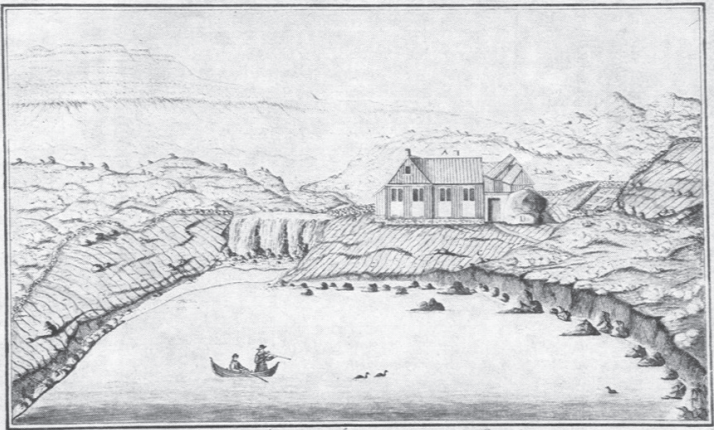
Seinastu vikurnar í juli hava verið hugaligar hjá tí, sum skrivar hetta. Tað er í samband við endursendingina hjá útvarpinum av teimum sendingum, sum Kári Mikkelsen skipaði fyri í 2010 úr gamla kirkjugarði í Havn. Tá vórðu gjørdar fyra sendingar við heitinum "Lív undir grønu torvu", har greitt varð frá søgum hjá fólki, sum eru jarðað í

Kirkjan, sum Rasmus Jørgen Winther fekk bygt

gloymskuna."

Hetta er sjálvsagt ógvuliga hugaligt. Men tað er tó bert ein partur av søguni í kirkjugarðinum, sum er komin fram í hesum sendingum. Tá ið hesar sendingar vórðu gjørdar, vóru skrivaðar 150

Sandagerði, eisini eitt minni um Rasmus Jørgen Winther

kirkjugarðinum, og sum hava gravstein.

Hesar sendingar vaktu stóran ans tá. Útvarpið hevur endursent hesa røðina, og hvør endursending er so send fleiri ferðir. Tað hevur víst seg, at tað eru nógv fólk, sum aftur hesa ferð hava lurtað, og tey eru mong, sum hava givið til kennar, at tey hava lurtað við størsta áhuga.

Lions Club í Havn vísti eisini sína viðurkenning við útnevningina av "ársins borgara" fyri 2017, har grundgevingin var, at "hetta er tilfar, sum hevur frøtt lesararnar og givið kunnleika um fólk, sum fyri langt síðan vóru farin í

greinir. Men røðin var langt frá liðug tá. Hon kom at fylla umleið 230 greinir við søguni um teir 300 gravsteinarnar, sum eru í kirkjugarðinum. Men hóast hesar sendingar høvdu verið gjørdar í dag, so hevði tað bert verið ein partur av teimum øllum, sum høvdu kunnað rúmast eini slíkari sendirøð.

Tað eru hugskot um, hvussu alt tað tilfar, sum er skrivað um fólkið í gamla kirkjugarði, kann gerast meira atkomiligt hjá fólki.

Tað fyrsta er digitaliseringin. Tað var í mai í fjør, at boðað varð frá, at nú var eitt kort gjørt yvir kirkjugarðarnar í Havn. Tí-

skil kundi lættliga við hesum korti finnast grøvin hjá teimum grivnu.

Tað tykist at rigga væl við "nýggja" kirkjugarðin við Velbastaðvegin, men onkursvegna er hetta arbeiði ikki gjørt liðugt við kirkjugarðin undir Svínaryggi. Tí er lítil nytta í at leita eftir gravum á hesum korti.

Hetta er eitt arbeiði, sum er lætt at gera liðugt, tí allir upplýsingar um nøvn, føðingarár og deyðsár eru tøkir.

Tá ið hetta er gjørt er tað lætt at "knýta" tær ymsu frásagnirnar til hvønn einstakan gravstein. Tað kunnu bæði vera frásagnirnar, sum eru skrivaðar um hesa grøv, men tað kann eisini gerast leinkja til annað tilfar, sum er skrivað um somu persónar. T.d. er ein bók skrivað um Petur Alberg. Tað skal eisini kunna komast inn á hesa bók. Tað sama er galdandi fyri nógvar aðrar persónar.

Við eini slíkari skipan kann nógv tilfar gerast tøkt um borgarar í Havn. Við tøkni í dag fer at bera til at ganga frá gravstein til gravstein og á einum skýggja kunna lesa søguna um júst hendan persónin ella hansara ætt.

Tað sama kann eisini gerast við telduni heima við hús.

Søgan kann blíva lætt atkomiligg um hetta verður gjørt á rættan hátt.

Inntil nakað annað hendir kunnu um 100 av hesum greinum finnast á www.olijacobsen.com